

CZU: 378.091.212.2:619

[https://doi.org/10.59295/sum1\(191\)2026_14](https://doi.org/10.59295/sum1(191)2026_14)

PROFILUL ACADEMIC AL STUDENȚILOR ÎN FUNCȚIE DE EXTINDEREA LOCURILOR BUGETARE LA ADMITERE

Sergiu BALACCI,*Universitatea de Stat din Moldova***Ion BALAN,***Universitatea Tehnică a Moldovei*

Studiul analizează dinamica admiterii la programul de studii medicină veterinară în anii 2024-2026, evidențiind o creștere semnificativă a înmatriculărilor pe locurile finanțate de la buget și o reducere a celor cu taxă. Această extindere numerică a contingentului studentesc este însoțită de o scădere moderată a mediilor de admitere, sugerând o relație inversă între creșterea accesului și nivelul mediu al performanței academice. Distribuția pe gen indică o predominanță constantă a studentelor, care obțin, în mod sistematic, rezultate superioare comparativ cu studenții de gen masculin. Din perspectiva provenienței educaționale, absolvenții de bacalaureat constituie majoritatea, în timp ce alte categorii, deși adesea cu medii mai ridicate, rămân slab reprezentate. În ansamblu, rezultatele reflectă impactul favorabil al politicilor educaționale asupra atractivității programului, dar subliniază necesitatea consolidării mecanismelor de sprijin academic pentru a menține standardele de calitate în condițiile extinderii accesului la studii.

Cuvinte-cheie: *admitere universitară, medicină veterinară, performanță academică, formă de finanțare, locuri bugetare, studii cu taxă, distribuție pe gen.*

ACADEMIC PROFILE OF STUDENTS IN RELATION TO THE EXPANSION OF STATE-FUNDED ADMISSION PLACES

This study examines the dynamics of admissions to the Veterinary Medicine study program during the period 2024-2026, highlighting a significant increase in enrollments in state-funded places alongside a decline in fee-paying admissions. This numerical expansion of the student cohort is accompanied by a moderate decrease in admission grade averages, suggesting an inverse relationship between increased access and the overall level of academic performance. Gender distribution indicates a consistent predominance of female students, who systematically achieve higher academic results compared to their male counterparts. From the perspective of educational background, high school graduates constitute the majority, while other categories, although often demonstrating higher admission averages, remain underrepresented. Overall, the findings reflect the favorable impact of educational policies on the attractiveness of the program, while also emphasizing the need to strengthen academic support mechanisms in order to maintain quality standards under conditions of expanded access to higher education.

Keywords: *university admission, veterinary medicine, academic performance, funding scheme, state-funded places, tuition-based studies, gender distribution.*

Introducere

În contextul transformărilor dinamice ale sistemului de învățământ superior și al competiției globale pentru resurse umane calificate, analiza profilului abiturienților înmatriculați în anul I devine o necesitate strategică. Nivelul de pregătire academică în momentul admiterii nu este doar un indicator al succesului politicilor educaționale actuale, ci și un predictor esențial pentru performanța universitară viitoare.

Cercetările comparative între diverse sisteme educaționale subliniază că reușita academică este rezultatul unei interacțiuni complexe între suportul instituțional universitar și structura sistemului preuniversitar. Printre determinanții fundamentali ai succesului se numără abilitățile cognitive, motivația intrinsecă, sprijinul social și pregătirea academică inițială. Literatura de specialitate indică faptul că studenții care dețin o bază solidă de cunoștințe la admitere sunt mai bine echipați pentru a gestiona rigorile materialelor complexe, având o probabilitate crescută de succes.

Un aspect documentat pe scară largă este corelația dintre performanța din liceu și finalizarea studiilor superioare. GEISER și SANTELICES [5], au evidențiat faptul că performanțele academice din învățământul preuniversitar constituie indicatori predictivi mai robusți ai reușitei universitare decât scorurile obținute la testele standardizate. Conform analizei lor, elevii care au înregistrat rezultate liceale deosebite prezintă o probabilitate cu aproximativ 20-30% mai ridicată de a finaliza studiile universitare. Totodată, dimensiunea de gen a performanței academice reprezintă un factor de interes major. Datele furnizate de OECD [9], indică o tendință globală în care femeile obțin diplome de licență într-o proporție superioară bărbaților, reprezentând aproximativ 58% din totalul absolvenților în țările membre. Această disparitate este susținută și de WAN CHIK et. al., [21] care relevă medii academice mai mari în rândul studentelor (3,2) față de studenți (2,7). Astfel, performanța preuniversitară și genul rămân cei mai relevanți predictorii ai calității capitalului uman în formare [3, 4, 19, 20].

Prezentul articol își propune să examineze, dintr-o perspectivă cantitativă și calitativă, profilul abiturienților înmatriculați la Facultatea de Medicină Veterinară în anii universitari 2024-2025 și 2025-2026. Studiul vizează analiza corelațiilor dintre forma de finanțare (buget vs. taxă), categoria de proveniență educațională (bacalaureat, colegiu, cote speciale) și distribuția pe gen, având ca indicator central media notelor de la examenul de bacalaureat.

Prin compararea celor doi ani de admitere studiul urmărește să evidențieze tendințele de evoluție ale efectivelor de studenți, modificările structurale în componența acestora și relația dintre extinderea accesului la studii universitare și nivelul performanței academice inițiale.

Totodată, rezultatele obținute oferă un suport analitic pentru evaluarea sustenabilității formelor de finanțare, a mecanismelor de echitate educațională și a impactului acestora asupra calității capitalului uman format în învățământul superior.

Material și metode

În vederea realizării obiectivelor cercetării, studiul a fost fundamentat pe aplicarea metodei longitudinale de analiză, care a permis examinarea comparativă a evoluției calitative și cantitative a efectivului de studenți înmatriculați în anul I de studii pe parcursul a doi ani universitari consecutivi, respectiv 2024-2025 și 2025-2026. Această abordare metodologică a fost aleasă pentru a cuprinde atât dinamica contingentelor de studenți, cât și modificările structurale ale profilului academic și demografic al abiturienților admiși.

Datele analizate au fost colectate din surse instituționale oficiale, fiind extrase din Ordinele Rectorului Universității Tehnice a Moldovei privind înmatricularea studenților la Facultatea de Medicină Veterinară, și anume: Ordinele 528-r, 529-r din 11.08.2024, 579-r din 20.08.2024, 617-r din 30.08.2024, 649-r din 20.09.2024 precum și ordinele nr. 451-r din 12.08.2025, nr. 527-r, 528-r din 24.08.2025 și nr. 586-r din 26.09.2025 [10-18]. Utilizarea acestor documente administrative a asigurat caracterul complet, veridic și comparabil al datelor aferente ambilor ani de studiu analizați.

Analiza a vizat totalitatea studenților înmatriculați în anul I, atât la forma de finanțare de la bugetul de stat, cât și la forma de finanțare cu taxă. În cadrul studiului au fost luați în considerare mai mulți indicatori relevanți pentru evaluarea calității abiturienților, printre care: numărul total de studenți înmatriculați, distribuția acestora pe gen, structura pe categorii de proveniență educațională (tipul diplomei de acces), precum și performanța academică preuniversitară exprimată prin media notelor de bacalaureat, analizată atât la nivel agregat, cât și diferențiat pe gen și pe categoria de admitere.

Prelucrarea datelor a fost realizată prin metode statistice descriptive, care au permis calcularea valorilor absolute și relative, a mediilor aritmetice și a variațiilor procentuale între cei doi ani universitari. Rezultatele obținute au fost sistematizate sub formă de tabele comparative, facilitând interpretarea tendințelor evolutive și formularea concluziilor privind impactul politicilor de admitere asupra calității inițiale a studenților înmatriculați.

Rezultate și discuții

Tabelul 1 sintetizează distribuția numerică a studenților finanțați de la bugetul de stat pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, oferind un cadru comparativ al evoluției efectivelor.

Tabelul 1. Numărul studenților înmatriculați, la anul I pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, forma de finanțare de la bugetul de stat în funcție de categoria diplomelor

Categorii abiturienților înmatriculați	Numărul abiturienților înmatriculați					
	Anul de studii 2024-2025			Anul de studii 2025-2026		
	F	M	Total	F	M	Total
Absolvenți din localitățile de Est ale Republicii Moldova	1	-	1	2	-	2
Deținători ai diplomelor de bacalaureat, cota 15%	3	3	6	5	4	9
Deținători ai diplomelor de bacalaureat	16	6	22	29	14	43
Deținători ai diplomelor de colegiu	8	8	16	7	5	12
Total	28	17	45	43	23	66

Notă: F – genul feminin; M – genul masculin.

Această prezentare permite nu doar cuantificarea modificărilor cantitative, ci și aprecierea transformărilor structurale în compoziția grupurilor de studenți, evidențiind dinamica accesului în învățământul superior și echilibrul între diferite categorii de abiturienți. În plus, analiza diferențelor pe gen oferă indicii relevanți asupra tendințelor de participare și performanță, constituind un fundament empiric pentru evaluarea eficienței politicilor educaționale și a mecanismelor de selecție aplicate în procesul de admitere.

Tabelul 1 reflectă dinamica numărului de studenți înmatriculați în anul I de studii, finanțați de la bugetul de stat, pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, cu repartizare pe categorii de abiturienți și pe gen. Analiza volumului total al înmatriculărilor evidențiază o creștere semnificativă, de la 45 de studenți în anul universitar 2024-2025 la 66 de studenți în 2025-2026, corespunzătoare unei majorări de 46,7%. Această dinamică ascendentă reflectă atât consolidarea capacității instituționale de atragere a candidaților eligibili pentru finanțare bugetară, cât și intensificarea interesului pentru medicina veterinară, în contextul extinderii cotei locurilor finanțate de la bugetul de stat.

Totodată, evoluția pozitivă poate fi corelată și cu ajustările recente ale cadrului normativ specific sectorului sanitar veterinar din Republica Moldova. Revizuirea dispozițiilor privind exercitarea profesiei de medic veterinar (crearea Colegiului Medicilor Veterinari) și reglementarea activităților conexe, inclusiv a celor ce vizează organizarea și funcționarea farmaciilor veterinare, au contribuit la clarificarea statutului profesional, la delimitarea responsabilităților și la sporirea coerenței instituționale a domeniului [6, 8]. Un cadru legislativ mai bine structurat generează predictibilitate profesională și consolidează încrederea tinerilor în stabilitatea și relevanța socială a profesiei [1, 2].

Totodată, Hotărârea Guvernului nr. 611/2023 [7] privind acordarea facilităților tinerilor specialiști cu studii superioare în medicina veterinară constituie un stimulent suplimentar în orientarea vocațională. Mecanismele de sprijin financiar și facilitățile acordate la integrarea în câmpul muncii reduc barierele inițiale ale tranziției profesionale și sporesc atractivitatea domeniului, contribuind astfel la creșterea numărului de candidați și la consolidarea bazei de formare a resurselor umane calificate în sectorul medical veterinar.

Analiza pe categorii de abiturienți relevă faptul că cea mai numeroasă grupă este constituită de deținătorii diplomelor de bacalaureat, care înregistrează o creștere semnificativă, de la 22 de studenți în 2024-2025 la 43 de studenți în 2025-2026. Această dublare aproape integrală a contingentului indică o consolidare a fluxului tradițional de acces în învățământul superior și o atractivitate sporită pentru absolvenții de liceu.

Categoria deținătorilor diplomelor de bacalaureat în limita cotei de 15% prezintă, de asemenea, o evoluție ascendentă, de la 6 la 9 studenți, ceea ce reflectă o valorificare mai eficientă a mecanismelor de echitate instituite prin politicile educaționale. În cazul absolvenților din localitățile de Est ale Republicii Moldova, se observă o creștere modestă, dar constantă, de la 1 la 2 studenți, indicând menținerea, chiar și la scară redusă, a accesului pentru această categorie specifică.

În contrast, numărul studenților admiși pe baza diplomelor de colegiu înregistrează o ușoară diminuare, de la 16 în anul 2024-2025 la 12 în 2025-2026. Această scădere poate fi interpretată ca un indiciu al reducerii interesului sau al competitivității acestei căi alternative de acces la studiile universitare.

Din punct de vedere al distribuției pe gen, datele indică o predominanță constantă a genului feminin în ambii ani analizați. În anul universitar 2024-2025, femeile reprezintă 62,2% din totalul studenților înmatriculați, iar în 2025-2026 ponderea acestora se menține la un nivel comparabil, de 65,2%. Această tendință demonstrează o participare mai activă a genului feminin la studiile universitare finanțate de la bugetul de stat, fenomen care coincide cu evoluția generală din învățământul superior.

În concluzie, datele prezentate în Tabelul 1 evidențiază o creștere cantitativă semnificativă a numărului de studenți înmatriculați, însoțită de modificări structurale relevante în funcție de categoria de proveniență și de gen.

În continuare s-a studiat numărului de studenți înmatriculați în anul I de studii, la forma de finanțare cu taxă, pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, cu structurare pe categorii de abiturienți și pe gen (tabelul 2).

Tabelul 2. Numărul studenților înmatriculați, la anul I pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, forma de finanțare cu taxă

Categorია abiturienților înmatriculați	Numărul abiturienților înmatriculați					
	Anul de studii 2024-2025			Anul de studii 2025-2026		
	F	M	Total	F	M	Total
Absolvenți din localitățile de Est ale RM	-	1	1	-	-	-
Deținători ai diplomelor de bacalaureat, cota 15%	-	-	-	-	-	-
Deținători ai diplomelor de bacalaureat	3	7	10	1	-	-
Deținători ai diplomelor de colegiu	2	1	3	-	-	-
Total	5	9	14	1	-	1

Notă: F – genul feminin; M – genul masculin.

Analiza datelor Tabelului 2 evidențiază o diminuare pronunțată a efectivului total de studenți admiși la anul I pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, forma de finanțare cu taxă.

Din punct de vedere cantitativ, analiza comparativă evidențiază o diminuare pronunțată a numărului total de studenți înmatriculați în regim cu taxă, de la 14 în anul universitar 2024-2025 la un singur student în 2025-2026, ceea ce echivalează cu o micșorare de peste 90%. Amploarea acestei scăderi poate fi interpretată în corelație cu reorientarea candidaților către locurile finanțate de la bugetul de stat, în contextul extinderii capacității de înmatriculare în acest regim de finanțare, de la 45 de locuri în 2024-2025 la 75 de locuri în 2025-2026.

Analiza pe categorii de abiturienți relevă faptul că, în anul universitar 2024-2025, cea mai numeroasă grupă a fost reprezentată de deținătorii diplomelor de bacalaureat, cu un total de 10 studenți, majoritatea de gen masculin. De asemenea, se înregistrează prezența redusă a absolvenților de colegiu (3 studenți) și a unui absolvent din localitățile de Est ale Republicii Moldova. În anul universitar 2025-2026, aceste categorii dispar în totalitate, fiind reprezentată doar categoria de deținători ai diplomelor de bacalaureat, cu un singur student, fără posibilitatea de a observa o distribuție comparabilă pe gen sau categorie.

Categoria deținătorilor diplomelor de bacalaureat în limita cotei de 15% nu înregistrează studenți admiși la forma cu taxă în niciunul dintre anii analizați, ceea ce confirmă orientarea preponderentă a acestei cote către finanțarea bugetară, în acord cu principiile de echitate socială și politici educaționale incluzive.

Din perspectiva distribuției pe gen, datele pentru anul universitar 2024-2025 indică o predominanță a genului masculin (64,3%), în timp ce genul feminin reprezintă 35,7% din totalul studenților înmatriculați cu taxă.

În concluzie, datele prezentate în tabelul 2 evidențiază o scădere pronunțată a numărului de studenți înmatriculați la forma de finanțare cu taxă, concomitent cu o reducere drastică a diversității categoriilor de abiturienți. Această evoluție poate fi interpretată ca urmare a eficienței mecanismelor de finanțare bugetară și ca efect al preferințelor educaționale și al constrângerilor economice ale candidaților.

Tabelul 3 sintetizează performanța academică a studenților admiși în anul I de studii pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, evidențiind media notelor de bacalaureat în funcție de categoria de abiturienți.

Tabelul 3. Performanța bacalaureatului studenților înmatriculați la anul I pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, forma de finanțare de la bugetul de stat

Categorია abiturienților înmatriculați	Anul de studiu 2024-2025		Anul de studiu 2025-2026	
	Numărul de studenți	Media balurilor	Numărul de studenți	Media balurilor
Absolvenți ai școlilor medii de cultură generală din localitățile din Est ale RM	1	9,02	2	9,24±0,23
Deținători ai diplomelor de bacalaureat/Colegiu, cota 15%	6	8,23±0,87	9	7,31±0,73
Deținători ai diplomelor de bacalaureat	22	7,61±0,50	43	7,47±0,73
Deținători ai diplomelor de Colegiu	16	8,59±0,57	12	7,97±0,87
Total	45	8,07±0,74	66	7,57±0,83

Analiza indică relația dintre efectivul numeric al studenților admiși și nivelul performanței inițiale, oferind perspective asupra selecției academice și echilibrului calitate-cantitate în procesul de admitere.

În anul universitar 2024-2025, efectivul total de 45 de studenți înmatriculați se caracterizează printr-o medie globală de 8,07±0,74, ceea ce reflectă o selecție academică relativ riguroasă. Din punct de vedere al categoriilor, performanța cea mai ridicată se înregistrează în rândul absolvenților școlilor medii de cultură generală din localitățile de Est ale Republicii Moldova, cu o medie de 9,02, deși acest rezultat trebuie interpretat cu prudență din cauza reprezentativității reduse (un singur student). Deținătorii diplomelor de colegiu prezintă o medie de 8,59±0,57, confirmând o pregătire preuniversitară solidă. Categoria deținătorilor diplomelor de bacalaureat în limita cotei de 15% atinge o medie de 8,23±0,87, depășind media generală și evidențiind eficiența mecanismelor de incluziune fără afectarea calității academice. În contrast, categoria dominantă a deținătorilor diplomelor de bacalaureat (22 de studenți) înregistrează o medie de 7,61±0,50, inferioară altor categorii, dar suficientă pentru cerințele de admitere.

În anul universitar 2025-2026, efectivul total crește semnificativ, ajungând la 66 de studenți, însă această extindere numerică se reflectă într-o scădere a mediei generale, care coboară la 7,57±0,83. Analiza pe categorii evidențiază o menținere a performanței ridicate pentru absolvenții din localitățile de Est (9, 24), în timp ce deținătorii diplomelor de colegiu înregistrează o diminuare a mediei la 7,97±0,87, sugerând o eterogenitate mai accentuată a nivelului de pregătire. Categoria deținătorilor diplomelor de bacalaureat în cota de 15% scade la o medie de 7,31±0,73, în pofida creșterii numărului de studenți, în timp ce categoria majoritară a deținătorilor diplomelor de bacalaureat menține o medie relativ constantă de 7,47±0,73.

Analiza comparativă a celor doi ani relevă o relație invers proporțională între extinderea numerică a studenților admiși (+46,7%) și nivelul mediu al performanței academice inițiale (scădere de 0,50 puncte). Structura pe categorii indică menținerea performanțelor ridicate în grupurile numeric reduse, în timp ce extinderea efectivelor mari contribuie la diminuarea mediei generale.

În concluzie, datele din tabelul 3 subliniază faptul că politicile de admitere pentru anul universitar 2025-2026 au permis creșterea accesului la învățământul superior, însă cu un impact moderat asupra calității academice inițiale. Această evoluție evidențiază necesitatea unor mecanisme suplimentare de sprijin academic pentru a asigura menținerea performanței în contextul lărgirii bazei de admitere.

Tabelul 4. Performanța bacalaureatului abiturienților înmatriculați la anul I pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, forma de finanțare cu taxă

Categorია abiturienților înmatriculați	Anul de studiu 2024-2025		Anul de studiu 2025-2026	
	Numărul de studenți	Media balurilor	Numărul de studenți	Media balurilor
Absolvenți ai școlilor medii de cultură generală din localitățile din Est ale RM	1	8,22	-	-
Deținători ai diplomelor de bacalaureat/Colegiu, cota 15%	-	-	-	-
Deținători ai diplomelor de bacalaureat	10	6,59±0,81	1	6,59
Deținători ai diplomelor de Colegiu	3	6,90±1,30	-	-
Total	14	6,80±0,95	1	6,59

Tabelul 4 prezintă evoluția performanței academice a studenților admiși în anul I la forma de finanțare cu taxă pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, analizând atât efectivul numeric, cât și mediile notelor de bacalaureat pe categorii de abiturienți. Datele evidențiază atât nivelul pregătirii preuniversitare, cât și schimbările structurale ale admiterii în cadrul acestei forme de finanțare.

În anul universitar 2024-2025, numărul total de studenți înmatriculați cu taxă a fost de 14, cu o medie generală de 6,80±0,95, indicând un nivel moderat al performanței academice la admitere, sub valorile înregistrate pentru studenții finanțați de la bugetul de stat. Analiza pe categorii relevă diferențe notabile: absolventul școlii medii din localitățile de Est ale Republicii Moldova, deși singur, înregistrează o medie de 8,22, evidențiind o pregătire preuniversitară solidă; deținătorii diplomelor de bacalaureat, majoritari numeric (10 studenți), prezintă o medie de 6,59±0,81, contribuind decisiv la diminuarea mediei generale; deținătorii diplomelor de colegiu (3 studenți) înregistrează o medie de 6,90±1,30, semnalând un nivel mai modest al performanței academice inițiale. Această structură indică o eterogenitate pronunțată a pregătirii candidaților admiși la forma cu taxă.

În anul universitar 2025-2026, efectivul studenților se reduce drastic la un singur individ, provenind din categoria deținătorilor diplomelor de bacalaureat, cu o medie de 6,59. Această micșorare accentuată limitează posibilitățile de analiză statistică, dar relevă clar o concentrare extremă a admiterii asupra unei singure categorii și o lipsă completă de diversitate a profilului de admitere, în special prin dispariția absolvenților din localitățile de Est și a deținătorilor diplomelor de colegiu.

Analiza comparativă a celor doi ani evidențiază o reducere severă atât a efectivului de studenți, cât și a nivelului mediu al performanței academice. Numărul studenților scade de la 14 la 1, iar media generală a notelor de bacalaureat se reduce de la 6,80±0,95 la 6,59. În același timp, performanța categoriei unice rămâne stabilă, însă scăzută comparativ cu mediile altor categorii din anul precedent.

Tabelul 5 reflectă dinamica mediei balului de admitere a abiturienților înmatriculați în anul I de studii în anii universitari 2024-2025 și 2025-2026, pentru ambele forme de finanțare de la bugetul de stat și cu taxă evidențiind diferențele între gen și variațiile interanuale. Analiza comparativă a datelor conturează atât tendințele generale ale performanței academice la admitere, cât și particularitățile structurale ale distribuției mediilor.

În cadrul finanțării de la bugetul de stat, în anul universitar 2024-2025, media pentru genul feminin este de 8,18±0,77, superioară celei înregistrate de genul masculin (7,98±0,61), diferența fiind de 0,20 puncte. Media generală aferentă acestei forme de finanțare atinge 8,07±0,74, confirmând un nivel ridicat al competitivității pentru locurile bugetare. În anul universitar 2025-2026 se constată o ușoară diminuare a mediilor pentru ambele genuri 7,69±0,81 pentru studente și 7,36±0,84 pentru studenți, media generală reducându-se la 7,57±0,83. Cu toate acestea, avantajul performanței feminine se menține, diferența crescând la 0,33 puncte. Creșterea efectivului total de studenți, concomitent cu scăderea moderată a mediei generale, sugerează o extindere a bazei de admitere în condițiile unei ușoare relaxări a pragului competitiv, fără a afecta însă ierarhia valorică între genuri.

Tabelul 5. Media balului abiturienților înmatriculați la anul I pentru anii universitari 2024-2025 și 2025-2026

Genul abiturienților înmatriculați		Media balului	
		Anul universitar 2024-2025	Anul universitar 2025-2026
Forma de finanțare de la bugetul de stat	F	8,18±0,77	7,69±0,81
	M	7,98±0,61	7,36±0,84
	Media	8,07±0,74	7,57±0,83
Forma de finanțare cu taxă	F	6,37±0,94	-
	M	6,99±0,95	-
	Media	6,80±0,95	6,59
Media totală		7,83±0,96	7,47±0,82

Notă: F – genul feminin; M – genul masculin.

În ceea ce privește forma de finanțare cu taxă, datele pentru anul universitar 2024-2025 indică medii considerabil mai reduse comparativ cu cele aferente locurilor bugetare. Astfel, media pentru genul feminin este de 6,37±0,94, iar pentru genul masculin de 6,99±0,95, rezultând o diferență de 0,62 puncte în favoarea studenților. Media generală pentru această formă de finanțare este de 6,80±0,95, situându-se cu peste un punct sub media corespunzătoare finanțării de la bugetul de stat. Această discrepanță relevă existența unui nivel de exigență mai ridicat în procesul de ocupare a locurilor bugetare, în timp ce forma cu taxă integrează, într-o proporție mai mare, candidați cu performanțe academice medii.

Pentru anul universitar 2025-2026, media generală a formei de finanțare cu taxă este de 6,59, marcând o ușoară scădere față de anul precedent. Chiar în absența dezagregării pe gen, diferența semnificativă față de media finanțării bugetare (7,57±0,83) se menține, confirmând profilul academic distinct al acestei categorii. Variabilitatea relativ mai accentuată a mediilor (deviații standard apropiate de ±0,95) sugerează o eterogenitate mai mare a nivelului de pregătire inițială.

În ansamblu, analiza comparativă a celor două forme de finanțare și a celor doi ani universitari evidențiază menținerea unui avantaj constant al studenților în cadrul finanțării bugetare, concomitent cu existența unui ecart structural între mediile aferente locurilor bugetare și cele cu taxă. Aceste constatări oferă repere relevante pentru evaluarea competitivității procesului de admitere și pentru fundamentarea strategiilor instituționale orientate spre consolidarea performanței academice.

Concluzii

S-a constatat o expansiune numerică semnificativă a studenților admiși pe locurile cu finanțare de la bugetul de stat, înregistrându-se o creștere de 46,7% (de la 45 de studenți în 2024-2025, la 66 de studenți în 2025-2026). În contrast direct, segmentul studiilor cu taxă a suferit o contracție drastică, de peste 90%, efectivul reducându-se de la 14 studenți la un singur student în anul universitar 2025-2026.

Analiza relevă o relație invers proporțională între creșterea cantitativă a numărului de studenți și nivelul mediu al pregătirii acestora. Media generală de admitere a scăzut de la 8,07±0,74 (în 2024-2025) la 7,57±0,83 (în 2025-2026), fapt ce sugerează o diminuare a rigorii selecției în contextul extinderii accesului la studiile universitare.

Deținătorii diplomelor de bacalaureat reprezintă categoria dominantă și cu cea mai mare dinamică de creștere. Deși absolvenții din localitățile de Est ale Republicii Moldova și deținătorii diplomelor de colegiu prezintă, de regulă, medii de admitere superioare (peste 8,00), ponderea lor în totalul înmatriculărilor rămâne redusă sau în ușoară scădere.

Studiul evidențiază o predominanță constantă a genului feminin în structura înmatriculărilor (peste 60%). Totodată, studentele demonstrează o performanță academică superioară constantă față de studenții de gen masculin, menținând o diferență de medie de 0,20-0,33 puncte în ambii ani analizați.

Rezultatele subliniază necesitatea reevaluării atractivității studiilor cu taxă și implementarea unor mecanisme de sprijin academic (tutoriat, cursuri de recuperare) pentru a compensa scăderea mediei generale de admitere și a asigura menținerea standardelor de calitate pe parcursul procesului educațional.

Creșterea cu 46,7% a numărului total de înmatriculări reflectă o dinamică favorabilă determinată de corelarea dintre politicile educaționale și cele sectoriale. Extinderea locurilor bugetare, consolidarea cadrului normativ al medicinei veterinare și instituirea unor mecanisme de suport material pentru tinerii absolvenți configurează un mediu instituțional mai predictibil și mai stimulat, capabil să atragă un număr sporit de candidați eligibili și să consolideze baza de formare a capitalului uman în domeniul medicinei veterinare.

Bibliografie:

1. BALACCI, S., BALAN, I. O analiză a distribuției, educației și perspectivelor profesiei de medic veterinar în Republica Moldova. Simpozionul „Medicină Veterinară” Chișinău. 2024a. p.180-187. DOI:<https://doi.org/10.52326/ismv2024.39>.
2. BALACCI, S., BALAN, I. Perspectiva academică a abiturienților înmatriculați în funcția de performanță liceală și gen. Simpozionul „Medicină Veterinară” Chișinău. 2024b. p.187-192. DOI: <https://doi.org/10.52326/ismv2024.40>.
3. DUBUC MARIE-MAUDE, AUBERTIN-LEHEUDRE MYLÈNE, KARELIS, A. D. Gender Differences in Academic Performance of High School Students: The Relationship with Cardiorespiratory Fitness, Muscle Endurance, and Test Anxiety. *International Journal of Preventive Medicine*. 2020. 11(1) 201.
4. FAISAL, M. KHWAILEH, HAIDAR, I. ZAZA. Gender differences in academic performance among graduates in the University of Jordan: is it real or stereotyping? *College Student Journal*. 2010. Vol.45. Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/280655919_Gender_Differences_in_Academic_Performance_amongUndergraduates_at_the_University_of_Jordan_Are_They_Real_or_Stereotyping.
5. GEISER, S., SANTELICES, M. V. *Validity of High-School Grades in Predicting Student Success Beyond the Freshman Year: High-School Record vs. Standardized Tests as Indicators of Four-Year College Outcomes*. Center for Studies in Higher Education. University of California, Berkeley. 2007. 36 p.
6. HOTĂRÂRE GUVERNULUI nr. 696/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor privind dotarea și exploatarea unităților autorizate pentru deținerea, distribuția și eliberarea medicamentelor de uz veterinar. Publicat: 09-10-2020 în Monitorul Oficial Nr. 259-266 art. 868. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=152826&lang=ro.
7. HOTĂRÂREA GUVERNULUI nr. 611/2023 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea facilităților tinerilor specialiști cu studii superioare în medicina veterinară. Publicat: 25-08-2023 în Monitorul Oficial Nr. 328-331 art. 738. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138731&lang=ro.
8. LEGE nr. 121/2020 privind organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar. Publicat: 07-08-2020 în Monitorul Oficial Nr. 199-204 art. 404. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122521&lang=ro.
9. *OECD Education at a Glance 2015: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing. 2015. Disponibil: <https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance-19991487.htm>.
10. ORDIN nr. 451-r, din 12.08.2025 referitor la înmatricularea candidaților în studenți, ciclul I, Licență, învățământ cu frecvență forma de finanțare de la bugetul de stat, Facultatea Medicină Veterinară. Disponibil: <https://admitere.utm.md/wp-content/uploads/2025/08/fmv-zi-buget.pdf>
11. ORDIN nr. 527-r, din 24.08.2025 referitor la înmatricularea candidaților în studenți, ciclul I, Licență, învățământ cu frecvență forma de finanțare de la bugetul de stat, Facultatea Medicină Veterinară. Disponibil: <https://admitere.utm.md/wp-content/uploads/2025/08/fmv-buget-zi-2.pdf>
12. ORDIN nr. 528-r, din 11.08.2024 referitor la înmatricularea candidaților în studenți, ciclul I, Licență, învățământ cu frecvență forma de finanțare de la bugetul de stat, Facultatea Medicină Veterinară. Disponibil: <https://admitere.utm.md/licenta/rezultate-admitere/>
13. ORDIN nr. 528-r, din 24.08.2025 referitor la înmatricularea candidaților în studenți, ciclul I, Licență, învățământ cu frecvență forma de finanțare cu taxă, Facultatea Medicină Veterinară. Disponibil: <https://admitere.utm.md/wp-content/uploads/2025/08/fmv-contract-zi-2.pdf>

14. ORDIN nr. 529-r, din 11.08.2024 referitor la înmatricularea candidaților în studenți, ciclul I, Licență, învățământ cu frecvență forma de finanțare cu taxă, Facultatea Medicină Veterinară. Disponibil: <https://admitere.utm.md/licenta/rezultate-admitere/>
15. ORDIN nr. 579-r, din 20.08.2024 referitor la înmatricularea candidaților în studenți, ciclul I, Licență, învățământ cu frecvență forma de finanțare cu taxă, Facultatea Medicină Veterinară. Disponibil: <https://admitere.utm.md/licenta/rezultate-admitere/>
16. ORDIN nr. 586-r din 26.09.2025 referitor la înmatricularea candidaților în studenți, ciclul I, Licență, învățământ cu frecvență forma de finanțare de la bugetul de stat, Facultatea Medicină Veterinară. Disponibil: <https://admitere.utm.md/licenta/rezultate-admitere/>
17. ORDIN nr. 617-r, din 30.08.2024 referitor la înmatricularea candidaților în studenți, ciclul I, Licență, învățământ cu frecvență forma de finanțare cu taxă, Facultatea Medicină Veterinară. Disponibil: <https://admitere.utm.md/licenta/rezultate-admitere/>
18. ORDIN nr. 649-r, din 20.09.2024 referitor la înmatricularea candidaților în studenți, ciclul I, Licență, învățământ cu frecvență forma de finanțare cu taxă, Facultatea Medicină Veterinară. Disponibil: <https://admitere.utm.md/licenta/rezultate-admitere/>
19. RENATO GIL GOMES CARVALHO. Gender differences in academic achievement: The mediating role of personality. *Personality and Individual Differences*. 2016. Vol. 94, p. 54-58.
20. ULLAH, S.M. ISHTIAQ, AFTAB, S. Gender-Based Performance Differences in English Language Achievement: A Comparative Study of Male and Female. *International Premier Journal of Languages & Literature*. 2025. Vol. 3, No. 4, p. 348-368.
21. WAN CHIK, W. Z., SALAMONSON, Y., EVERETT, B., RAMJAN, L. M., ATTWOOD, N., WEAVER, R., DAVIDSON, P. M. Gender difference in academic performance of nursing students in a Malaysian university college. *International Nursing Review*. 2012. 59(3), p. 387-393.

Date despre autori:

Sergiu BALACCI, doctor, Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie, Universitatea de Stat din Moldova.

ORCID: 0000-0001-9961-6806

E-mail: sergiobalacci@gmail.com

Ion BALAN, doctor habilitat, Universitatea Tehnică a Moldovei.

ORCID: 0000-0002-5431-6057

E-mail: balanion@rambler.ru

Prezentat: 01.03.2026

Recenzat: 30.03.2026

Acceptat spre publicare: 20.05.2026